

Editorial Nadal

2

Música

Quadern d'exercicis ESO

ÍNDIX

1. ELEMENTS DE LA MÚSICA

1.1 Ritme

1.2 Melodia

1.3 Harmonia

2. GÈNERES MUSICALS

3. REPASSEM

«Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Dirigeixi's a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessita fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra.»

1. ELEMENTS DE LA MÚSICA

Quan un compositor vol crear una obra musical treballa combinant els següents elements: **ritme, melodia i harmonia.**

1. Segons el teu criteri, què diries que és...

EXEMPLAR MOSTRA

El ritme:

La melodia:

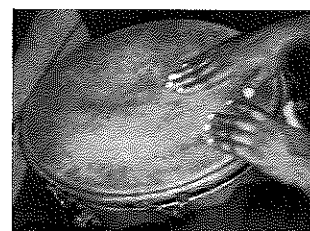
L'harmonia:

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

2. Relaciona cada imatge amb un concepte: ritme, melodia o harmonia.

.....

.....

.....

3. Escriu les definicions que trobaràs al quadernet:

Ritme: .....

Melodia: .....

Harmonia: .....

1.1 Ritme

El ritme està relacionat amb la pulsació, l'accentuació, la velocitat i la durada.

Elements bàsics del ritme:

- **Pulsació:** batec regular de la música
- **Compàs:** grup de pulsacions, la primera de les quals és accentuada
- **Tempo o moviment:** velocitat de la pulsació
- **Durada:** llargada dels sons

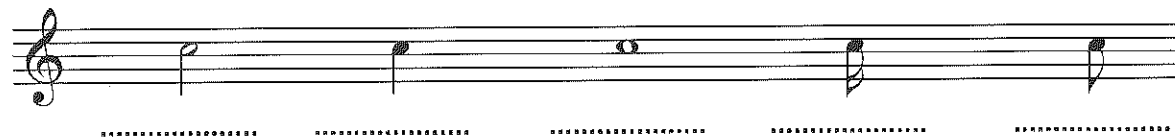
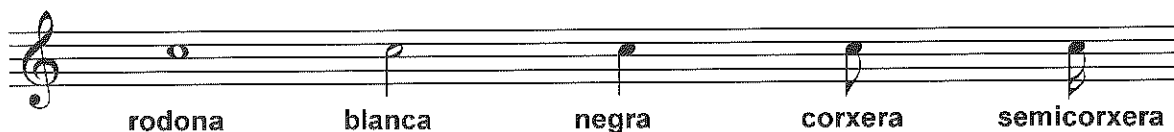
1. Respon:

Definició de ritme: .....

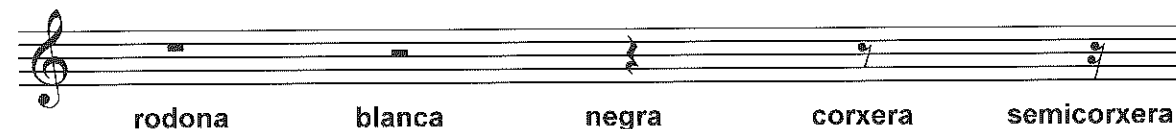
Cita els elements bàsics del ritme: .....

.....

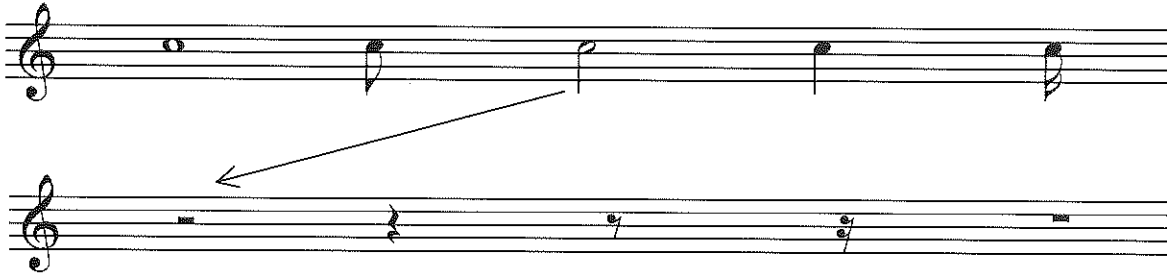
2. Escriu el nom a sota de cada figura: rodona, blanca, negra, corxera, semicorxera.

3. Escriu el nom a sota de cada pausa: rodona, blanca, negra, corxera, semicorxera.

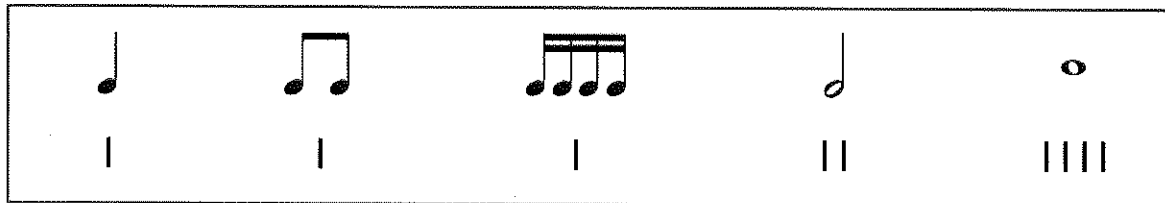
4. Relaciona cada figura amb la seva pausa mitjançant fletxes:

5. Sobre la pulsació:

Defineix pulsació: .....

Observa el quadre i respon:

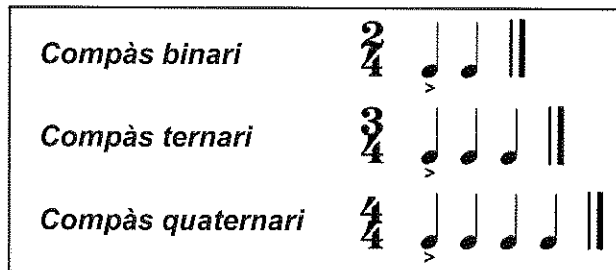

Quantes pulsacions val una negra? ..... I una blanca? ..... I una rodona? .....
I dues corxeres? ..... I quatre semicorxeres? .....

6. Sobre el compàs:

Defineix compàs: .....

Observa el quadre i respon:

Quantes pulsacions de negra caben al compàs 2/4? .....
Quantes pulsacions de negra caben al compàs 3/4? .....
Quantes pulsacions de negra caben al compàs 4/4? .....

7. Sobre el tempo o moviment:

Defineix moviment: .....

Observa el quadre i respon:

MOVIMENTS REGULARS	MOVIMENTS VARIABLES
<i>lento</i> ..... molt lent	<i>accelerando</i>
<i>adagio</i> ..... lent	augment gradual de la velocitat
<i>moderato</i> ..... mitjà	
<i>allegro</i> ..... ràpid	<i>ritardando</i>
<i>presto</i> ..... molt ràpid	disminució gradual de la velocitat

Digues el nom en italià de dos moviments ràpids: .....

Digues el nom en italià de dos moviments lents: .....

Digues el nom en italià d'un moviment mitjà: .....

Què ens indica un ritardando? .....

Què ens indica un accelerando? .....

8. Associa cada situació a una indicació de moviment: *lento*, *allegro*, *accelerando*, etc.

- Córrer en una cursa* .....
- Anar en bicicleta* .....
- Llevar-te per anar a l'escola* .....
- Pintar un quadre* .....
- Passejar amb els amics* .....
- Adormir-te* .....
- Enlairament d'un avió* .....
- Dutxar-te* .....
- Fer un puzzle* .....
- Un matí de diumenge* .....
- Un tren que surt de l'estació* .....
- Ruleta que es va aturant* .....
- Pas de tortuga* .....

1.2 Melodia

La **melodia** és una successió lineal de sons de diferents altures i durades.

Característiques d'una melodia:

- **Perfil:** direcció de la melodia (*perfil ascendent o descendent*)
- **Interval:** distància entre dues notes (*interval conjunt o disjunt*)

EXEMPLAR MOSTRA

1. Respon:

Definició de melodia: .....

Característiques d'una melodia: .....

Què és el perfil? .....

Què és un interval? .....

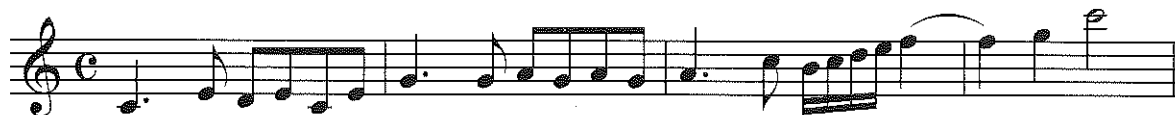
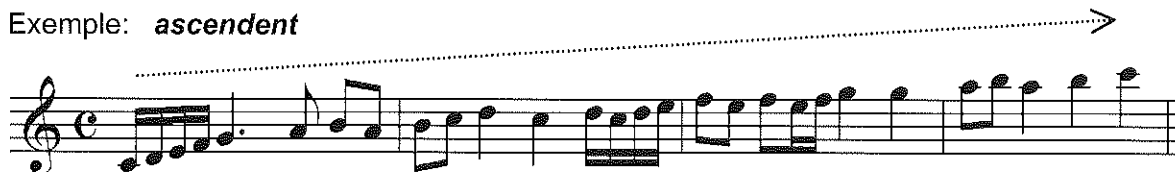
2. Perfil de les melodies: *ascendent o descendent*?

Quan una melodia va de greu cap a agut diem que és .....

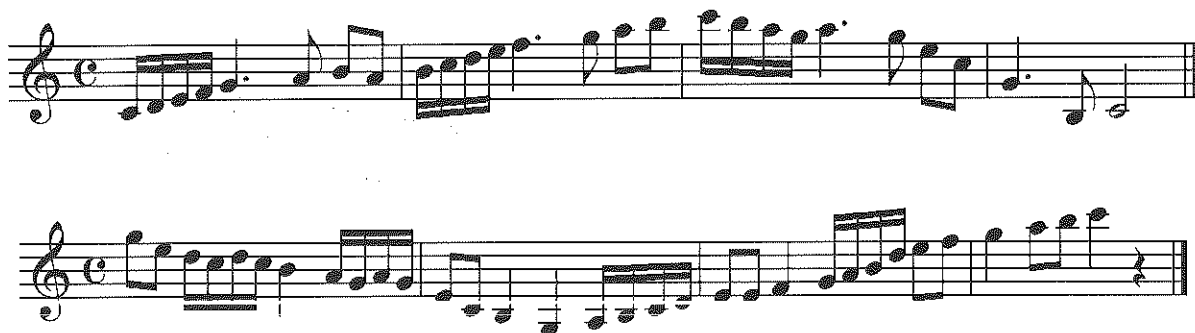
Quan una melodia va d'agut cap a greu diem que és .....

3. Assenyala amb una fletxa el perfil de cada melodia i respon: *ascendent o descendent*?

Exemple: *ascendent*

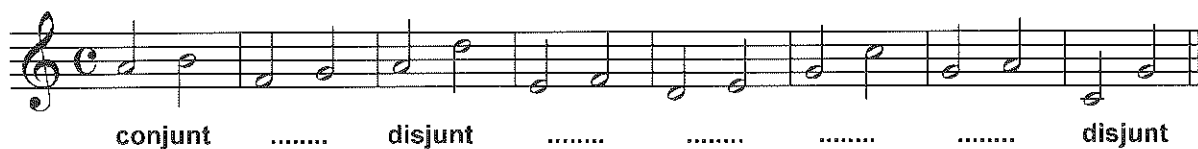
4. El perfil d'una melodia pot ser combinat. Assenyala amb una fletxa de color vermell la part ascendent i de color blau la part descendent de cada melodia:

5. Identifica els següents intervals:

interval conjunt
(notes consecutives)

interval disjunt
(notes separades)

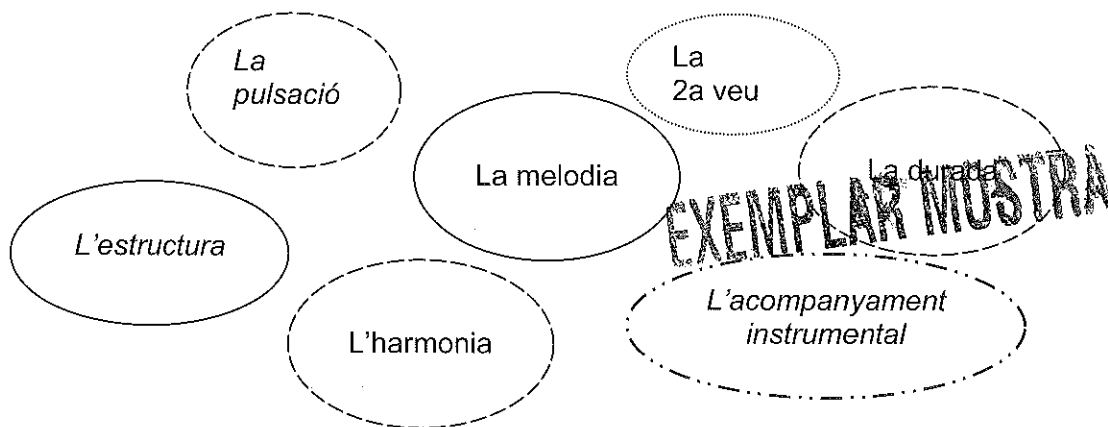

6. Hi ha dos intervals conjunts que s'estan buscant i no es troben! Ajuda'ls traçant un camí entre tots dos:

7. Quin aspecte recordes millor després d'escoltar una peça musical? Pinta'l:

8. Recorda melodies:

Melodies que vas aprendre a l'escola primària:

.....

.....

Melodies que t'agraden a l'actualitat:

.....

.....

Una melodia que et dóna molta energia:

.....

Una melodia més aviat trista:

.....

Una melodia que no t'agrada gens:

.....

Una melodia que t'agrada molt cantar:

.....

Una melodia que et porta records:

.....

Sabries reconèixer alguna melodia de Mozart? Quina?

.....

Sabries reconèixer alguna melodia de Beethoven? Quina?

.....

Sabries reconèixer alguna melodia dels Beatles? Quina?

.....

1.3 Harmonia

L'harmonia és l'art de combinar diversos sons simultàniament.

Un **acord** són tres o més notes que sonen a la vegada.

L'acord més bàsic és el *tríada*, format per tres notes.

Un acord *quatríada*, està fomat per quatre notes.

1. Respon:

Defineix harmonia: .....

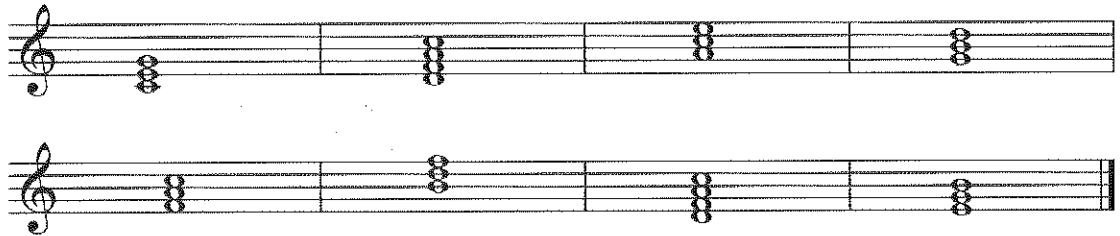
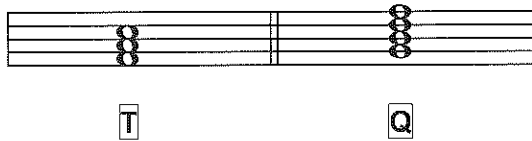
Defineix acord: .....

Què és un acord tríada? .....

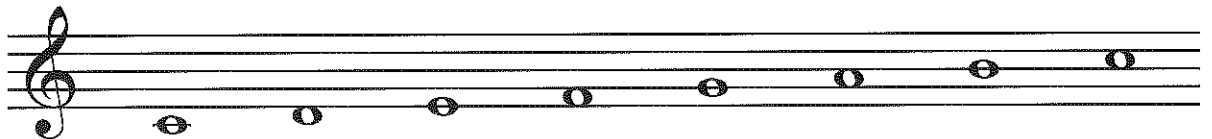
Què és un acord quatríada? .....

2. Escriu a sota de cada acord si és tríada **T** o quatríada **Q** :

Exemple:

3. Escriu un acord tríada a partir de cada nota de l'escala:

2. GÈNERES MUSICALS

Els **gèneres musicals** són categories per agrupar les obres musicals.

Tipus de gèneres musicals segons:

- **Mitjans sonors:** instrumental / vocal / vocal-instrumental
- **Funció:** religiosa / profana
- **Contingut:** pura / descriptiva / teatral / funcional
- **Públic a qui va dirigida:** popular folklòrica / popular lleugera / culta

1. Respon:

Què són els gèneres musicals? .....

.....

Tipus de gèneres musicals:

- Segons els mitjans sonors: .....
- Segons la seva funció: .....
- Segons el seu contingut: .....
- Segons el públic a qui va dirigida: .....

2. Quin gènere musical creus que estem descrivint?

Segons els mitjans sonors:

..... Música interpretada exclusivament per instruments.

..... Música interpretada exclusivament per veus.

..... Música interpretada per veus acompanyades d'instruments.

Segons la funció:

..... Obres relacionades amb alguna creença religiosa.

..... Obres que no tenen cap relació amb el fet religiós.

Segons el contingut:

..... Música lligada a la paraula i a l'escena. Per ex: **òpera, opereta, sarsuela, comèdia musical.**

..... Música instrumental que pretén descriure, sense l'ús de paraules, fets extramusicals: natura, personatges, escenes... Per ex: **poema simfònic, simfonia programàtica i algunes suites.**

..... Música instrumental que no pretén expressar res més que la pròpia música; està basada en el llenguatge musical pur. Per ex: **la major part de simfonies, concerts, sonates, quartets...**

..... Música destinada a un ús pràctic i que està relacionada, bàsicament, amb el món de la imatge. Per ex: **música per a cinema, televisió o publicitat.**

Segons el públic a qui va dirigida:

..... Música típica d'un poble o cultura transmesa de generació en generació per tradició oral. Per ex: **cançons i danses tradicionals.**

..... Música complexa dirigida a un públic minoritari que té un cert nivell cultural. Sol ser música que perdura al llarg del temps. Per ex: **música clàssica.**

..... Música de caire urbà, dirigida a un públic majoritari, molt lligada a la moda del moment. Per ex: **rock, pop.**

3. Recorda peces musicals que coneguis i escriu-ne algun exemple al costat del gènere musical corresponent:

Gènere musical	Títols
Popular folklòrica	"Baixant de la Font del Gat" (Catalunya), "Frère Jacques" (França)
Culta	.....
Funcional	.....
Teatral	.....
Popular lleugera	.....
Religiosa	.....
Profana	.....

4. Defineix el següents gèneres musicals:

Música culta

.....

.....

Música descriptiva

.....

.....

Música funcional

.....

.....

Música popular folklòrica

.....

.....

Música popular lleugera

.....

.....

Música profana

.....

.....

Música pura

.....

.....

Música religiosa

.....

.....

Música teatral

.....

.....

Música vocal – instrumental

.....

.....

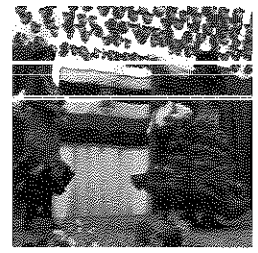
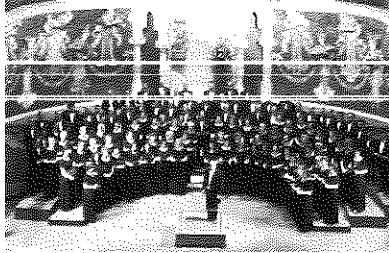
EXEMPLAR MOSTRA

Música instrumental

.....
Música vocal

.....
5. A quin gènere musical associaries cada imatge?

Culta, popular folklòrica o popular lleugera

.....

.....

.....

Instrumental, vocal o vocal-instrumental

.....

.....

.....

Religiosa o profana

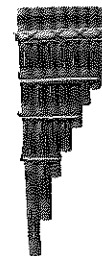
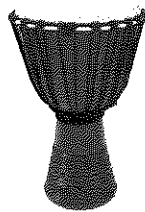
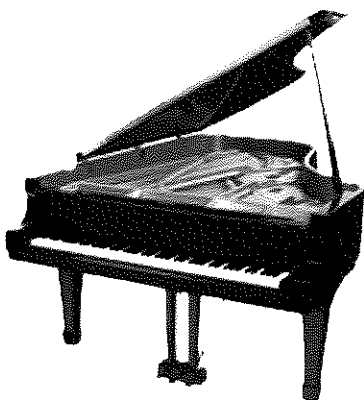
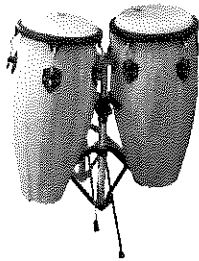
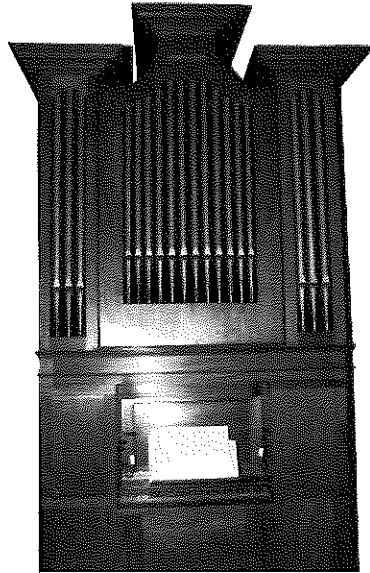
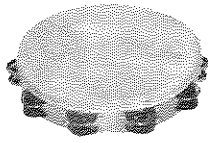
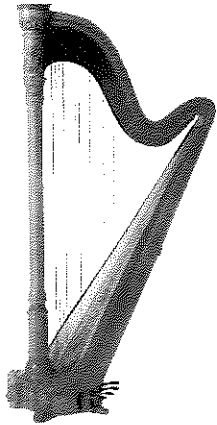

.....

.....

.....

6. Encercla els instruments que no pertanyen a música popular:

7. I ara, et farem una entrevista sobre...

música i imatge!

Creus que la música és un element essencial en el cinema? Per què?

.....
.....
.....

Recordes alguna pel·lícula que t'hagi fascinat per la seva banda sonora?

.....
.....

Creus que música i publicitat van lligades? Per què?

.....
.....
.....

Ens pots citar alguns anuncis publicitaris que et cridin l'atenció per la seva música?

.....
.....
.....
.....

Estàs d'acord que a la televisió la música hi té un pes important? Què en penses?

.....
.....
.....
.....

Recordes la sintonia d'algun programa o sèrie de televisió, quina/es?

.....
.....
.....

Creus que la música pot tenir alguna relació amb l'esport? Ens ho podries explicar?

.....
.....
.....
.....

3. REPASSEM

EXEMPLAR MOSTRA

1. Pinta de diferents colors les paraules relacionades amb cada element: RITME (verd), MELODIA (groc) i HARMONIA (taronja).

RITARDANDO	<i>acord tríada</i>	MODERATO
ASCENDENT	BLANCA	acord dissonant
<i>ACCELERANDO</i>	ACORD CONSONANT	SEMICORXERA
ÀMBIT ESTRET	SALT DISJUNT	RODONA
NEGRA	pulsació	perfil
ALLEGRO	LENTO	àmbit ample
SALT CONJUNT	DESCENDENT	TEMPO
compàs	<i>ADAGIO</i>	<i>corxera</i>

2. Respon:

Digues dotze tipus de gèneres musicals: .....

.....

.....

Elements bàsics del ritme: .....

.....

Característiques d'una melodia: .....

Tipus de compassos: .....

Tipus d'interval melòdics: .....

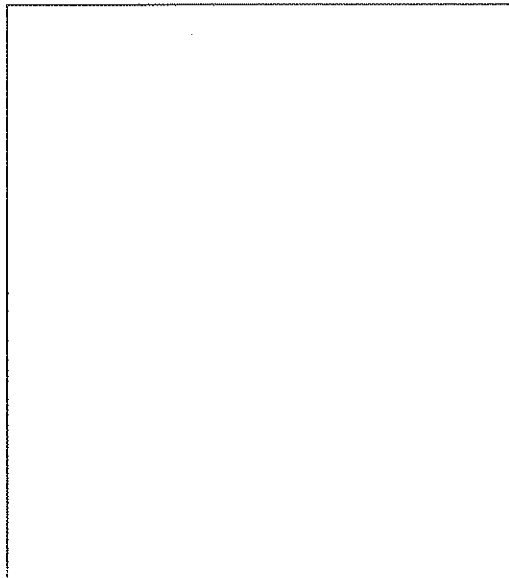
Tipus d'acords: .....

3. Quin concepte estem definint?

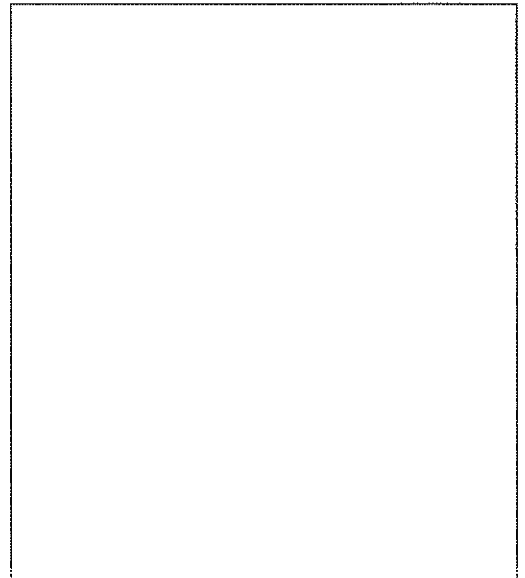
- ..... *Nom que rep el batec constant de la música.*
- ..... *Successió lineal de sons de diferents altures i durades.*
- ..... *Disminució progressiva de la velocitat.*
- ..... *Art de combinar diversos sons a la vegada.*
- ..... *Música destinada a un ús pràctic i que està relacionada, bàsicament, amb el món de la imatge.*
- ..... *Categories per agrupar les obres musicals.*
- ..... *Velocitat de la pulsació.*
- ..... *Organització de les durades, pulsacions i accents en el temps.*
- ..... *Grup de notes que sonen a la vegada.*
- ..... *Música típica d'un poble o cultura transmesa de generació en generació per tradició oral.*

4. Fes un dibuix de cada:

REPRESENTACIÓ D'UNA ÒPERA
música culta i teatral

CONCERT DE ROCK
música popular lleugera

CONTINGUTS DELS QUADERNS

QUADERN 1

1. SO, SOROLL, SILENCI

2. QUALITAT DEL SO

2.1 Altura

2.2 Durada

2.3 Intensitat

2.4 Timbre

3. REPASSEM

QUADERN 2

1. ELEMENTS DE LA MÚSICA

1.1 Ritme

1.2 Melodia

1.3 Harmonia

2. GÈNERES MUSICALS

3. REPASSEM

QUADERN 3

1. CLASSIFICACIÓ DELS INSTRUMENTS

1.1 Membranòfons

1.2 Idiòfons

1.3 Cordòfons

1.4 Aeròfons

1.5 Electròfons

2. CONJUNTS INSTRUMENTALS

3. LA VEU I LES AGRUPACIONS VOCALS

3.1 La veu

3.2 Les agrupacions vocals

4. REPASSEM

Música ESO: Quaderns d'exercicis.

Aquests quaderns sorgeixen amb la intenció de facilitar l'aprenentatge dels continguts de música dels primers cursos d'ensenyament secundari relacionats amb les qualitats del so, els elements de la música, els gèneres musicals, els instruments, les veus i les agrupacions musicals.

S'ha procurat que els exercicis siguin prou entenedors i senzills per a que serveixin com a material de reforç dels conceptes bàsics que es treballen a l'aula de música.

QUADERN 1

1. SO, SOROLL, SILENCI
2. QUALITAT DEL SO
3. REPASSEM

QUADERN 2

1. ELEMENTS DE LA MÚSICA
2. GÈNERES MUSICALS
3. REPASSEM

QUADERN 3

1. CLASSIFICACIÓ DELS INSTRUMENTS
2. CONJUNTS INSTRUMENTALS
3. LA VEU I LES AGRUPACIONS VOCALS
4. REPASSEM

Editorial Nadal

Car. Industrial 17, E-08140
S. Pere de Ribes (Catalunya), ALICANTE
T. 97 87 11 22 - F. 97 87 11 20
C.A. 097112578

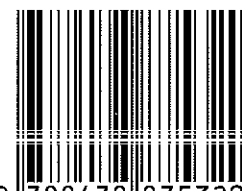
www.editorialnadal.com

Deposita legal: B-1000-1992

Impressió: 2008

100 - 1000 - 10000

Deposita legal: B-1000-1992

9 788478 875320